

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **T. A. O.**, zast. Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Buzulucká 431, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2011, čj. OAM-597/LE-PA03-ZA09-R2-2008, t a k t o :

- I. **Žaloba se v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 , § 14 a § 14b zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z a m í t á .**
- II. **Rozhodnutí žalovaného se v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 14a zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- III. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

- IV. Odměna advokáta Mgr. Ondřeje Rejska se určuje částkou 7.200,- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové na účet soudem ustanoveného zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í:

Žaloba projednávaná krajským soudem mířila do v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného ve věci neudělení mezinárodní ochrany § 12, § 13 § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen zákon o azylu). Jednalo se již o druhé rozhodnutí o žalobcově žádosti, přičemž první rozhodnutí, rovněž negativní, bylo vydáno dne 28. ledna 2009. Správní orgán při něm vycházel z přednesu žalobce, který uvedl, že je jorubské národnosti, islámského náboženského vyznání a nikdy nebyl členem žádné politické strany či hnutí. Nigérii opustil v listopadu 2008 z důvodů vyhrocení násilností, které tam trvají již od roku 1999. Vysvětlil, že se jedná o boj mezi dvěma skupinami O'odua People's Congress (OPC) frakce Adams, k níž se žalobce hlásí a skupinou UNION. Žalobce zemi opustil z obavy o svůj život, když tvrdil, že právě z důvodů jím označených sporů byl zabit jeho bratr a přítel. Ochranu v Nigérii nehledal, neboť by mu ji státní orgány nebyly schopny poskytnout. Stejně tak nepřicházelo v úvahu přestěhování se v rámci země, neboť by jej příznivci zneprátené skupiny rozhodně všude našli. S cizí pomocí se mu podařilo ze země vycestovat a návrat není reálný z důvodů ohrožení žalobcova života. Správní orgán na pozadí informací o zemi původu v rozhodnutí objasnil své úvahy a závěry, pro které nebylo lze shledat v příběhu žalobce azylově relevantní důvody. Žalobou mířící do tohoto prvního rozhodnutí se zabýval Krajský soud v Brně pod sp. zn. 56 Az 12/2009. Dne 12. března 2009 rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Z dosavadních výpovědí žalobce se lze domnívat, že důvodem jeho obav z násilností je jeho příslušnost k organizaci OPC a obavy z násilných reakcí skupiny UNION. Dále Krajský soud v Brně připomněl, že OPC je již od roku 2000 zakázanou separatistickou organizací Yorubů, a proto bude nezbytné ověřit, zda-li se žalobce jako přívrženec zakázaného uskupení v případě potíží souvisejících s tímto uskupením, mohl domáhat ochrany u státních orgánů Nigérie. Současně bude namíste věnovat pozornost tomu, zda-li s ohledem na situaci žalobcem přednesenou se jeví reálnou otázka případného vnitřního přesídlení. V dalším řízení pak uložil správnímu orgánu o žádosti opětovně rozhodnout u vědomí výše položených a dosud nezodpovězených otázek.

Žalovaný veden pokyny Krajského soudu v Brně tak po vrácení věci provedl se žalobcem další dva pohovory podrobně zaměřené na popis azylového příběhu žalobce se snahou po objasnění rozporů, které v průběhu řízení vyšly najevo. Řízení doplnil o další aktuálnější verze informací o Nigérii, přihlédl k dosavadním výsledkům správního řízení a dospěl k závěru, že na svém původně přijatém rozhodnutí nemá důvodu ničeho měnit.

Žalobce včasnou žalobou namítl pochybení správního orgánu, který se dle jeho přesvědčení neřídil právními názory vyslovenými v rozsudku Krajského soudu v Brně, který považoval žalobce za věrohodného a v zásadě uložil posoudit míru ohrožení žalobce příslušníky organizace UNION. Správní orgán se namísto toho zaměřil na znevěrohodnění žalobcových přednesů. Odůvodnění žalovaného, kterým je zpochybňován jeho přednes, proto považuje za nepřesvědčivé a spekulativní. Pohovory probíhaly ve vypjaté atmosféře a postup správního orgánu lze považovat za vadu řízení, v jejímž důsledku byl žalobce krácen na svých právech. Správní orgán tedy nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, tudíž nejednal objektivně a nestranně ve smyslu § 7 správního řádu. Zdůraznil, že jeho výpovědi jsou od samého počátku konzistentní, přičemž správní orgán se namísto ověření objektivních důvodů žalobcových obav zaměřil toliko na zpochybnění jím uváděných skutečností. Žalovaným zmiňované nesrovnalosti nejsou zásadního charakteru a bylo namístě přihlédnout jak k časovým odstupům mezi jednotlivými pohovory, tak i ke špatné psychické a fyzické kondici žalobce. Následně zdůraznil trvale velmi vážnou situaci na jihu Nigérie, kdy nelze hovořit o ukončení násilí a ozbrojeného konfliktu. Ze všech vytýkaných důvodů lze dle žalobce uzavřít, že v jeho případě došlo k naplnění podmínek § 12 písm. a) či § 12 písm. b) zákona o azylu a stejně tak žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.

Žalovaný reagoval na obsah žaloby a v něm vytýkaných žalobních námitek podrobným vyjádřením ze dne 26. května 2011. Popřel jejich důvodnost s tím, že v průběhu správního řízení nedošlo k žádnému porušení některých ustanovení správního řádu. Odkázal na obsah správního spisu, konkrétní informace sdělené žalobcem, které posléze vyhodnotil na pozadí informací o zemi původu. Především trval na svém závěru o nevěrohodnosti samotného příběhu žalobce, když v tomto směru odkázal na podrobné odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí. Opakování či doplňování pohovorů nepovažoval za nestandardní situaci či postup a to zejména poté, kdy byly vedeny s cílem odstranit nesrovnalosti či dokonce rozpory v přednesech žalobce. Vyslovil přesvědčení, že pokud žalobce jím uváděný příběh skutečně prožil, měl by odpovídat na položené otázky shodně i přes časový odstup. Žalobce však na některé z dotazů odpovídat odmítal a záměrně se správním orgánem nespolupracoval. Rozpory, na základě kterých správní orgán vyhodnotil osobu žalobce jako absolutně nevěrohodnou, nelze rozhodně považovat za nevýznamné odlišnosti. Zdůraznil, že pohovory probíhaly vždy poté, kdy žalobce potvrdil svůj dobrý zdravotní stav, byl přítomen tlumočnický anglického jazyka a při pohovoru konaném dne 3. 9. 2010 rovněž právní zástupce žalobce. Ani v jednom z případů se žalobce proti průběhu a výsledku pohovoru neohradil, žádných námitek nevznese. Za takovéto situace nelze jím uváděné obavy označit za odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Rovněž tak nebyly prokázány skutečnosti umožňující úvahy ve smyslu hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy dle § 14a téhož zákona, když v tomto ohledu opět odkázal na samotný obsah odůvodnění rozhodnutí. Napadené rozhodnutí označil za žalobou nezpochybněné, a proto trval na jejím zamítnutí.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu při jednání a to za přítomnosti

obou stran sporu, zástupce žalobce a tlumočníka jazyka anglického. Veden žalobními body pak napadené rozhodnutí přezkoumal při jednání za přítomnosti obou účastníků (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Při jednání žalobce setrval na svých námitkách s tím, že navrhl k důkazu výslech přítelkyně žalobce, se kterou dotýčný očekává narození potomka. Jeho vycestování ze země by tak znamenalo porušení mezinárodních závazků České republiky. Nadále trval na neaktuálnosti podkladových zpráv, když zdůraznil obecně známou situaci v Nigérii, kdy z aktuálních informací lze usuzovat na stav trvajících vnitřního násilí, a proto je za dané situace návrat žalobce vyloučen.

Správní orgán k požadavku na doplnění dokazování připomněl stanoviska Nejvyššího správního soudu v Brně, který mimo jiné konstatuje, že právem na rodinný život se automaticky nemíní právo na výběr konkrétního místa jeho realizace a odkázal v tomto směru na rozhodnutí sp. zn. 2 Azs 8/2011 ze dne 8. 6. 2011. K námitce ohledně neaktuálnosti zpráv zdůraznil, že řada informací byla z roku 2010, tudíž o jejich neaktuálnosti nelze hovořit. Předložil informaci ČTK ze dne 17. 1. 2012, z níž lze dovodit, že po nepokojích v Nigérii je v Lagosu nastolen opět obvyklý život. Dále poukázal na závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 10. 3. 2011, které se kladně vyjádřilo k možnému návratu žalobce do Lagosu, tedy je v něm řešena otázka spojená s podmínkami návratu dle § 14a zákona o azylu. Oběma listinami krajský soud provedl důkaz. Naopak nevyhověl požadavku žalobce na výslech jeho družky k otázce rodinného života (§ 52 odst. 1 s.ř.s.), neboť se jednalo o novum uvedené teprve při jednání krajského soudu. Obecně by pak bylo možné souhlasit s reakcí žalovaného, který odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v Brně k této problematice se vztahující.

Krajský soud po provedeném řízení usoudil o žalobě následovně: žalobce se domáhal poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu s odkazem na ust. § 12 zákona o azylu, kdy mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu udělí azyl, bude-li v řízení zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) je zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Krajský soud již na počátku odůvodnění svého rozhodnutí provedl stručnou rekapitulaci původního řízení před správním orgánem včetně odkazu na přednesy žalobce a na zásadní důkazy, se kterými správní orgán pracoval a které jsou součástí správního spisu. S ohledem na výsledek sporu považuje proto za nutné

učinít průřez řízením, které proběhlo před správním orgánem od podání žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

Ověřil, že žalobce uplatnil žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 12. 2008 a Nigérii opustil z obavy o svůj život z důvodů popsaných v prvním odstavci tohoto rozhodnutí. Ve vlastnoručně psané žádosti zmínil, že: *„Někteří členové „UNION“ zabili mého bratra a mého kamaráda na začátku listopadu 2008.“*

Do vydání prvního rozhodnutí v roce 2009 byly se žalobcem provedeny dva pohovory s daty 19. 12. 2008 a 21. 1. 2009. Žalobce uvedl, že do roku 1998 bydlel v Abeokutě, což je hlavní město státu Ogun. Poté se přestěhoval do Lagosu, kde působil jako automechanik, měl zde svoji dílnu a činnost vykonával do listopadu 2008. Je otcem dvou synů, kteří žijí u jeho matky v Abeokutě. Členem žádné politické strany nebyl, nicméně jako přívrženec OPC pracoval pro Action Congres (AC). OPC označil jako uskupení hájící zájmy Yorubů, je rozdělena na dvě frakce, přičemž žalobce se hlásil k frakci Adams, druhá frakce se jmenuje Fasehun, dle hlavních představitelů. Action Congres je naopak politická strana, která měla žalobce kontaktovat s nabídkou spolupráce při volbách. Tu popsal jako ochranu politiků na veřejných akcích, kdy politici z OPC frakce Adams byli napadáni lidmi z druhé frakce OPC. Charakter své pomoci popsal tak, že dotyčné zneprátelené osoby zadrželi, zbili a předali policistům, tzn. prakticky vykonávali činnost za a pro státní policii. Vyplácela je strana AC, která se hlásí k frakci Adams. Uvedl, že sám osobně žádné konkrétní potíže neměl, pro AC či OPC se angažoval vždy kolem voleb, poprvé v roce 2003 a posléze v roce 2008, jeho aktivní podpora trvala vždy asi jeden měsíc.

Při tomto pohovoru byl žalobce dotázán na skupinu UNION, z jejíž činnosti vyjádřil své obavy v žádosti. Tu popsal jako kriminální gang vymáhající finanční prostředky od majitelů aut a motorek, problémy trvají od roku 1999. Tvrdil, že jeho frakce Adam bojuje i proti této skupině, jejíž členové zabili žalobcova bratra a jeho přítele. V případě těchto konfliktů policie rozháněla obě skupiny, žalobce nikdy zadržen nebyl. Vyslovil přesvědčení, že bratr byl zřejmě zabit namísto žalobce omylem, neboť jej posléze hledali lidé z UNIONU v místě bydliště, a proto ze země odešel. Vyslovil domněnku, že jej lidé z UNIONU chtějí zabít pro jeho příslušnost k OPC. Výslovně však vyloučil jakékoli spojení svého problému výše popsaného se skupinou, resp. frakcí Fasehuna z OPC, která dle jeho mínění sdružovala kriminální živly.

Pomoc u státních orgánů nehledal, neboť by mu policie nepomohla. Přestěhování vyloučil s tvrzením, že by jej členové UNIONU stejně všude našli. Potvrdil, že problémy se státními orgány či policií své země nikdy neměl, z této strany důvody jeho obav neplynou ani v případě návratu. Tohoto pohovoru se účastnila pracovnice UNHCR Mgr. Hana Lupačová.

Další pohovor se uskutečnil 21. 1. 2009. Potvrdil, že jím poskytované informace jsou pravdivé a zcela bez zaváhání uvedl, že k zabití bratra a jeho přítele členy skupiny UNION došlo v prosinci roku 2008 s tím, že přesné datum si již nepamatuje. Osobně přítomen nebyl, zprávu mu oznámil jeho kamarád. Výsledek policejního vyšetřování této události mu znám není, proč byl zabit bratr a jeho přítel přesně neví,

zřejmě měl být obětí samotný žalobce jako příznivec OPC, žádné důkazy k této události není schopen předložit. Správnímu orgánu doložil kopie z novinových zpráv listů ALAROY, kdy stěžejní byla fotografie – dle tvrzení žalobce – jeho přítele Seye, který byl zabit na stejném místě jako jeho bratr. Dokumenty měly dle žalobce dokladovat násilí panující v Lagosu. Vysvětlil, že UNION je podle jeho přesvědčení kriminální gang, který terorizuje lidi vybíráním peněz, zatímco jeho skupina OPC s tímto gangem bojuje. Své problémy s UNION spojoval se svým členstvím ve skupině OPC a znovu potvrdil, že pomoc v zemi původu u kompetentních orgánů nehledal.

První pohovor poté, kdy bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a vráceno k dalšímu řízení proběhnul dne 3. 9. 2010, opět za přítomnosti tlumočníka jazyka anglického a rovněž za přítomnosti právního zástupce žalobce. Žalobce potvrdil, že od podání žádosti se na jeho situaci ničeho nezměnilo, aktuální dění v Nigérii cíleně nesleduje. Správnímu orgánu vytknul nevhodnost jeho postupu vůči jeho osobě, kterou spatřoval v kladení stručných otázek. V případě potřeby byl ochoten opětovně přednést celý svůj příběh. Z obsahu pohovoru vyplynulo, že mu bylo umožněno opětovně odprezentovat potíže, které měl mít v Nigérii a které jej přivedly k odchodu ze země.

Připustil, že organizace OPC není nigerijskou vládou uznávaná, neboť bojuje proti vládě a její politice a je to organizace Yorubů. Potvrdil již dříve zmiňovanou existenci dvou frakcí Adams a Fasehuen, přičemž tato frakce má dle žalobce navštěvovat vládní představitele a brát od nich úplatky. Rovněž se spojila s organizací UNION, která vybírá peníze od dopravců a řidičů a společně působí problémy frakci Adams, ke které se hlásil žalobce. Popsal, že v jeho domě v Lagosu žil rovněž bratranec, syn matčiny sestry a lidé z Fasehunovy frakce jej přímo v domě žalobce zabili, žalobce byl v té době v zaměstnání. K tomuto přednesu žalobce předložil již dříve prezentovanou fotografii mrtvého muže s tím, že při pohovoru 3. 9. 2010 uvedl, že se jedná o jeho bratrance. Titíž lidé působili problémy tím, že zapalovali domy a zabili mnoho lidí. Na otázku, jaké je poznávací znamení aktivistů OPC uvedl, že mají znaky při podávání ruky a symbolem je hlava. Podle Informace z názvem Nigérie - Zpráva o zemi, ACCORD, srpen 2004 (zaměřena na ozbrojené občanské skupiny), se aktivisté OPC vyznačují bílým nebo červeným páskem na hlavě s iniciály organizace, které mohou být i na tričce. Dále žalobce popsal průběh své cesty z Nigérie až do příjezdu do České republiky.

Posléze byl pohovor zaměřen na informace již dříve žalobcem přednesené. Problémy a nesrovnalosti, které správní orgán požadoval na žalobci vysvětlit, tento negoval odkazem na špatné tlumočení (při pohovoru 19. 12. 2008 byla přítomna pracovnice UNHCR). Žalobce při tomto pohovoru výslovně popřel, že by pracoval pro AC (Action Congres), naopak tvrdil, že pro AC pracovala frakce Fasheuna. Svoji činnost pro frakci Adams popsal tentokrát tak, že měla spočívat v informování policie či vůdce Adamse o akcích konaných frakcí Fasheuna. Osobní účast při potyčkách popřel, další konkrétnější informace o své práci pro frakci Adams nebyl schopen specifikovat. Popis svých konkrétních aktivit přednesených na počátku správního řízení (např. ochrana politiků, účast na různých vystoupeních apod.) zhodnotil tak, že

si dané věci již nepamatuje z důvodů plynutí času. Na snahu správního orgánu zjistit charakter žalobcových aktivit pro frakci Adams žalobce reagoval tak, že odmítl odpovídat, neboť vše již dříve uvedl. Posléze dementoval, že by osobně spolupracoval s policií, byl toliko členem OPC. Odmítl odpověď i na další kladené otázky ke skutečnostem, které uváděl při dřívějších pohovorech (např. vysvětlit okolnosti ohledně toho, že chytali kriminálníky a předávali je policii, objasnit, proč mrtvého muže na fotografii jím dvakrát předložené označil nejprve za svého přítele Seye a posléze za svého mrtvého bratrance).

Poslední pohovor, který předcházela vydání nyní přezkoumávaného rozhodnutí, se uskutečnil 26. 10. 2010. Žalobce výslovně souhlasil s tím, že se uskuteční bez jeho právního zástupce, k osobě tlumočnicka námitek nevznese. Byl poučen, že otázky jemu kladené budou sloužit k odstranění nesrovnalostí v jeho předchozích výpovědích. Tentokrát připustil, že pracoval pro politiky AC, které napadaly jiné strany. V ostatním se odvolal na své přednesy z roku 2008. Uvedl, že proti AC stála strana People Democratic Party (PDP), která vyhrála v Nigérii volby, žalobcem upřesněno, že minil volby v roce 1999. Dále uvedl, že v roce 2008 proběhly v Nigérii prezidentské volby a poté volby v jednotlivých státech, bližší termín konání nevzpomněl. Zato zcela bez váhání uvedl, že jeho bratr zemřel v Lagosu 15. 7. 2008. Při tomto pohovoru znovu zopakoval, že na konaných shromážděních chytali kriminálníky, kteří chtěli dělat problémy jejich kandidátům a předávali je policii. Potvrdil, že skupina UNION se zabývá vymáháním peněz, tzv. vybíráním výpalného a to násilným způsobem. Své obavy z akcí této skupiny proti jeho osobě odůvodnil tím, že členové UNION věděli, že žalobce patří k OPC. Byl jimi hledán ve svém domě, kde nakonec našli žalobcova bratrance, kterého podřezali nožem někdy v červenci či srpnu 2008. Uvedl, že na fotografii jím předkládané je jeho bratranec. Smrt, resp. vraždu svého bratra situoval do roku 2008 s tím, že bratra přepadli v domě a zabili jej nožem. K fotografii ještě doplnil, že bratranec se jmenoval Seyi a musel být zabit v srpnu nebo v září 2008, neboť v prosinci 2008 byl žalobce již v České republice. Posléze popsal své vycestování z Nigérie za pomoci bílého muže, kterému se žalobce staral o vůz, zařídil mu pas, zřejmě padělaný, přesto žalobce žádné problémy při cestování nezaznamenal. Proti průběhu pohovoru nevznese po jeho ukončení námitek.

Při rozhodování vycházel správní orgán z informací shromážděných k prvnímu rozhodnutí, které doplnil o informace aktuálnější. Konkrétně disponoval těmito zprávami: Nigérie - Zpráva o zemi, ACCORD, srpen 2004 (zaměřena na ozbrojené občanské skupiny), Informace MV Velké Británie ze dne 14. dubna 2009 – Směrnice pro posuzování žádostí o azyl, Zpráva o zemi – Nigérie, MV Velké Británie ze dne 5. prosince 2008 (část zaměřena na zacházení s neúspěšnými žadateli o azyl při návratu do země), Zpráva o zemi – Nigérie, MV Velké Británie ze dne 25. května 2007 (část zaměřená na otázku voleb), Zpráva o zemi – Nigérie, MV Velké Británie ze dne 15. ledna 2010 (část zaměřená na vývoj listopad 2008 až listopad 2009), Zprávy International Crisis Group (ICG) ze dne 30. 5. 2007 s názvem Neregulární volby a ze dne 8. 8. 2006 s názvem Nepokoje v deltě Nigeru, Informace ZÚ Abuja, čj. 1269/2008-ABUJA ze dne 20. června 2008 s názvem Konflikt v deltě Nigeru – blízké řešení nepravděpodobné, Výroční zpráva Human Rights Watch 2009 ze dne

28. 5. 2009, Zpráva MZ USA o dodržování lidských práv za rok 2009 ze dne 11. března 2010, Zpráva BBC ze dne 25. října 2009 – Nigerijští ozbrojenci obnovili příměří, Informace MZV ČR čj. 98318/2010-LPTP ze dne 16. března 2010, Nigérie – Informace irského Dokumentačního centra pro uprchlíky z 29. dubna 2010 – OPC jako domobrana/společenská skupina – poslední aktivity, informace z databáze ČTK včetně listin (fotografií z novin ALAROY) doložených žalobcem. Správní orgán připomněl, že při hodnocení celé řady informací a to i těch cíleně zaměřených na situaci kolem OPC nenalezl žádnou informaci týkající se skupiny UNION, kterou žalobce označil za skupinu kriminálních živlů zajišťujících si obživu vymáháním finančních prostředků.

Po takto provedené rekapitulaci dosavadního řízení musí krajský soud bez pochybností konstatovat, že v řízení před správním orgánem nebyl žalobce krácen na svých právech a postup žalovaného se nevymykal obvyklé a soudu známé praxi. Pohovory probíhaly vždy za přítomnosti tlumočnicka anglického jazyka, žalobce nikdy nenamítal fyzické či duševní vyčerpání. Ve dvou případech konaných pohovorů byla navíc přítomna nestranná osoba stojící při žalobci, v jednom případě pracovnice UNHCR, při dalším pohovoru žalobcův právní zástupce. Ani jedna z těchto osob neshledala přístup správního orgánu nestandardní či dokonce v rozporu se zákonem, když žádné námitky vůči průběhu správního řízení z jejich strany vzneseny nebyly.

Důvodnou neshledal soud ani námitku týkající se „četnosti“ konaných pohovorů. Je namístě připomenout, že vydání prvního rozhodnutí předcházely dva pohovory, což je v obdobných případech počet zcela obvyklý. Poté, kdy bylo rozhodnutí žalovaného Krajským soudem v Brně zrušeno a správní orgán zavázán k dalšímu dokazování, bylo jistě logickým přístupem správního orgánu blíže objasnit aktivity žalobce v Nigérii, ověřit pravdivost jím předkládaného azylového příběhu. Nelze přehlédnout, že při pohovoru konaném dne 3. 9. 2010 (za přítomnosti žalobcova zástupce) žalobce poměrně striktně odmítal objasnit nesrovnalosti, které v jeho přednesech správní orgán shledal, nebyl ochoten blíže vysvětlit zásadní rozdíly v jím poskytovaných informacích týkajících se jedné a téže situace (např. jeho činnost pro AC, spolupráce s policií ve prospěch politických osob z OPC, okolnosti ohledně faktického data úmrtí jeho bratra, bratrance, totožnost osoby na jím předložené fotografii apod.). Rovněž tak nebyl ochoten dát vysvětlení k otázkám, které v řízení dosud nezazněly či vzbuzovaly pochybnost o věrohodnosti odpovědí s tím, že se k danému tématu již vyjadřoval. Pokud tedy správní orgán s ohledem na zcela evidentní rozpory v přednesech žalobce provedl s dotýčným další dva pohovory, pak jistě nelze v jeho přístupu spatřovat porušení správního řádu žalobcem vytýkané. Krajský soud naopak hodnotí přístup žalobce jako snahu respektovat ustálenou soudní judikaturu a to v té otázce, která se zabývá nezbytností kvalitní, úplné a přesvědčivé výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu, zejména potud, pokud se má jednat v zásadě o jediný důkaz popisující důvody, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobce, kromě fotografie mrtvé osoby, nepředložil správnímu orgánu ani posléze krajskému soudu žádné důkazy, které by mohly alespoň částečně dokladovat

pravdivost jeho příběhu. Za situace, kdy správní orgán shledal v informacích žalobcem poskytovaných zásadní nesrovnalosti, neobstojí námitka žalobce, že Krajský soud v Brně neměl o pravdivosti jeho příběhu pochybností. Žalovaný dal žalobci možnost k vysvětlení a tedy k odstranění zcela zjevných, zásadních a výrazných rozporů, čímž zcela respektoval požadavky Nejvyššího správního soudu v této otázce. V konkrétním případě tedy neměl krajský soud jinou možnost, stejně tak jako správní orgán, nežli posuzovat a vyhodnotit reálnost, pravdivost a přesvědčivost příběhu žalobce. V rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 30.9.2008, čj. 5 Azs 66/2008-70 (Ej 549/2008) se uvádí následující: *„Pokud jde o břemeno důkazní, to je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není ani žadatel ani žalovaný schopen doložit či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele.“*

Krajský soud ve svých rozsudcích při respektování judikatury Nejvyššího správního soudu v Brně (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2006, čj. 6 Azs 386/2004-40) opakovaně připomíná, že *„pro případ, kdy není žadatel o azyl schopen doložit ke svému tvrzení o důvodech odchodu žádný důkaz, což je situace převažující, musí si být jednoznačně vědom důležitosti informací vyřčených před správním orgánem. Ty totiž v kontextu se získanými zprávami o zemi původu posléze slouží jako podklad pro rozhodnutí. Váhavé, vyhýbavé či nepřesné informace, které navíc žadatel v průběhu řízení ještě mění, jsou v závěru při porovnání s objektivními informacemi chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Je totiž nutno vycházet z toho, že udělení azylu je institut výjimečný, když jeho účelem je poskytnout ochranu jen tomu, kdo cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených. Pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou přitom základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jde-li o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučena. A to je právě daný případ, když ve výpovědích žalobce byly zjištěny zásadní a výše zaznamenané nesrovnalosti.“*

Výše uvedené rozhodnutí dle přesvědčení krajského soudu tak plně dopadá – co se otázky věrohodnosti žalobcova příběhu týče – právě na projednávaný případ. Krajský soud při úvahách o věrohodnosti žalobcova příběhu posuzoval a hodnotil veškeré dostupné informace, které žalobce v průběhu konaných pohovorů správnímu orgánu uvedl. Správní orgán se objektivně zjištěnými a žalobcem neobjasněnými rozpory zásadního významu zabýval velmi pečlivě při odůvodnění svého rozhodnutí.

Rozporné skutečnosti či žalobcem nedostatečně vyjasněné nesrovnalosti podrobně zaznamenal a popsal na stranách osm až dvanáct svého rozhodnutí. Krajský soud se zcela bez zaváhání s postojem správního orgánu a obsahem odůvodnění k otázce věrohodnosti přednesů žalobce ztotožnil. Za logickou námitku ze strany žalobce by bylo lze přijmout tvrzení o objektivně zjištěných nejasnostech - a tím snahu žalobce objasnit zjištěné nesrovnalosti v jeho přednesech - odkazem na plynutí doby. Tomuto by krajský soud jistě rozuměl, pokud by žalobce při pozdějších pohovorech setrval v základní dějové linii svého příběhu na původních přednesech a neměnil či přímo nepopíral fakta jím dříve vyřčená. Přijatelnou by se mohla tak jevit varianta odkazu na skutečnosti již dříve uvedené. Žalobce ovšem za situace, kdy byl vyzván k odstranění objektivních rozporů nejprve odmítl odpovídat, posléze poskytnuté rozporné odpovědi obhajoval problémy s tlumočením.

V případě žalobce navíc nastala další ne zcela obvyklá situace: namísto přirozeného procesu zapomínání byl schopen vybavit si některé zásadní a pro člověka přímo osudové okamžiky časově daleko přesněji nežli tomu byl schopen bezprostředně po svém příchodu. Krajský soud zcela konkrétně mluví na okolnosti týkající se žalobcem tvrzeného úmrtí jeho bratra. Ve vlastnoručně psané žádosti uvedl, že bratra a jeho kamaráda zabili na počátku listopadu 2008. Při pohovoru konaném dne 21. 1. 2009 uvedl, že bratr a jeho přítel byli zabiti v prosinci roku 2008 na ulici Olohuntos s tím, že přesnější datum si již nepamatuje. Při pohovoru dne 26. 10. 2010, tedy téměř s odstupem dvou let od opuštění Nigérie naopak zcela bez zaváhání uvedl, že bratr zemřel dne 15. 7. 2008. Vysvětlil, že tato skutečnost jej tak významně zasáhla, že si proto není schopen vzpomenout, kdy přesně se v Nigérii uskutečnily volby (situoval je do roku 2008 ačkoli proběhly na jaře 2007). Právě tak popsal důvody vedoucí jej k opuštění Nigérie daleko podrobněji a barvitěji při pohovoru konaném dne 3. 9. 2010 oproti prvotně poskytovaným informacím.

Není možné přehlédnout, jak se informace žalobcem poskytované v jednotlivých pohovorech k týmž událostem měnily, jak popíral bez bližšího srozumitelného vysvětlení fakta jím dříve spontánně vyřčená či dokonce odmítal na otázky žalovaného odpovídat. Dle přesvědčení krajského soudu je nemyslitelné, aby daná osoba prožila určité situace a byť i po uplynutí určité doby popřela či zcela obrátila základní dějovou linii svého příběhu. Krajský soud pouze stručně – krom již výše rozebraných nesrovnalostí týkajících se úmrtí bratra žalobce – připomíná ničím neodůvodněné a nevysvětlené rozdíly v přednesech žalobce, které považuje za nikoli bezvýznamné, nýbrž za zcela zásadní pro vyhodnocení věrohodnosti žalobcova příběhu. Na počátku řízení žalobce zcela spontánně uvedl, že byl členem OPC, posléze uvedl, že byl přívržencem OPC a pracoval pro stranu Action Congres. Popisoval účast na veřejných vystoupeních politiků, kterým poskytovali ochranu a spolupracovali v tomto směru s policií. Následně zcela rozhodně vyloučil, že by takovéto informace uváděl, spolupráci s policií popřel apod.

V ostatním si krajský soud dovoluje odkázat na obsah odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí, kdy jím zjištěné a následně přijaté a odůvodněné závěry plně akceptuje. Pro tento postup našel krajský soud oporu v rozsudku Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130: „I. Je-

li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.“ Krajský soud je přesvědčen, že žalobce se seznámil se základními společensko-politickými problémy, které charakterizují současnou situaci v Nigérii a využil dané informace pro svůj konkrétní příběh. Celková neznalost konkrétnějších reálií (např. neznalost základního symbolu OPC, pomýlení v datu roku konání voleb v Nigérii, popis aktivit ve prospěch OPC následně popřených apod.) a zejména zjevné nesrovnalosti v jeho příběhu soudu nedovolily žalobcově verzi uvěřit.

Vzhledem ke skutečnostem popsaným v tomto odůvodnění i krajský soud uzavřel, že příběh žalobcem předestřený správnímu orgánu je příběhem, s ohledem na rozpory ve zcela zásadních časových i obsahově-faktických údajích, kterému nelze uvěřit. V Nigérii nadále žije žalobcova rodina, má zde dvě vlastní děti. Právě důvody, které vedly žalobce k odchodu z Nigérie a k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, se soudu nepodařilo rozkrýt. Je nicméně přesvědčen, že předložená verze jeho příběhu je smyšlená a za dané situace nezakládá možnost udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Pokud správní orgán dospěl k závěru, že v případě žalobce neshledal azylově-relevantní důvody, pak se krajský soud k tomuto závěru z důvodů výše objasněných přiklání.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. VE smyslu obsahu § 13 zákona o azylu nebyla v daném případě žádná tvrzení ze strany žadatele činěna. Rozhodnutí správního orgánu, v němž bylo použito správního uvážení (§ 14 tzv. humanitární azyl), může soud přezkoumat jen po formální stránce a po věcné stránce pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené správním uvážením. Soud uvážil, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu je v souladu se zákonem. Ten měl dostatek podkladů (konkrétních zpráv a informací – přesně citovány v napadeném rozhodnutí a to i od samotného žalobce, z nichž nebylo možno na případnou důvodnost tohoto postupu usoudit) pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem. Soud má tedy za to, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je v souladu se zákonem a jednoznačně respektuje judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně. Jedná se například o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, čj. 5 Azs 105/2004 či o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55, ve kterém se uvádí: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob*

přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Jiný závěr ovšem krajský soud učinil k té části výroku rozhodnutí, která se vztahuje k ust. § 14a, když skutečnosti pro úvahy ve smyslu § 14b zákona o azylu činěny nebyly, tedy k otázce návratu žalobce do Nigérie tak, aby případnou realizací návratu nedošlo k porušení zásady non-refoulement.

Žalovaný při posuzování otázky návratu logicky vycházel ze znění zákona, kdy se dle § 14a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Odkaz na závazné stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 10. 3. 2011 k možnosti vycestování cizince, konkrétně žalobce, nepovažoval krajský soud za důkaz, v důsledku kterého by nebyl dále povinen zkoumat naplnění podmínek § 14a zákona o azylu. Podpůrně lze odkázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 8. 9. 2010 čj. 6 Azs 15/2010-82, kde se říká: *„Posouzení důvodů znemožňujících vycestování v závazném stanovisku v řízení o správním vyhoštění (§ 120a a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky) nezbavuje Ministerstvo vnitra povinnosti zabývat se udělením doplňkové ochrany podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v řízení o mezinárodní ochraně.“*

Krajský soud se tak při posuzování této otázky zabýval především tím, zda-li správní orgán respektoval zásadní požadavek na objektivitu (věcnou i časovou) informací o zemi původu tak, jak předpokládá ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71 Nejvyšší správní soud v Brně. Ten konstatoval, že *„při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“*

Nelze přehlédnout, že jak v žalobě tak v průběhu samotného řízení před soudem zástupce žalobce poukazoval na trvale bezpečnostně nestabilní a navíc stále se zhoršující situaci v Nigérii, která hrozí vypuknutím občanské války, a proto nelze

návrat žalobce považovat za reálný. Z obecně dostupných a stranám sporu známých informací uveřejňovaných ve sdělovacích prostředcích lze vysledovat, že se po prezidentských volbách v dubnu 2011 významně zhoršila bezpečnostní situace v Nigérii a média ji na počátku roku 2012 dokonce popsala tak, že Nigérie upadá do osidel svaté války. Současně je pravdou, že stav permanentního napětí a násilí je znakem charakterizujícím bezpečnostní situaci v Nigérii po dlouhou dobu, ovšem v průběhu loňského roku a počátkem roku 2012 zřejmě dochází k další eskalaci výrazných problémů.

Krajský soud připouští, že v době rozhodování správního orgánu situace ještě takto vypjatá nebyla, nicméně i tak lze polemizovat, zda-li bylo možné považovat informace žalovaným shromážděné před vydáním přezkoumávaného rozhodnutí za tak objektivní a aktuální, aby došlo k naplnění požadavku Nejvyššího správního soudu v Brně zmiňovaného v předchozím odstavci.

Ke zrušení rozhodnutí žalovaného v té části rozhodnutí, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 14a zákona o azylu vedl krajský soud krom již řečeného rovněž názor Nejvyššího správního soudu v Brně obsaženým v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011-131.

Ve zmiňovaném rozhodnutí je vyjádřen i tento závěr: „I. Krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s.ř.s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu.

II. Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§10a zákona o azylu).“

Krajský soud ostatně považuje jím zvolený postup, tedy doplnění dokazování žalovaným ve smyslu posouzení podmínek § 14a zákona o azylu s ohledem na soudem jasně formulovaný závěr k otázce neudělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14 a § 1 b zákona o azylu, za řešení odpovídající zjištěným okolnostem případu a navíc časově nejméně náročné. V dalším řízení bude namísto obstarat si jak aktuální, tak i cíleně a pro daný případ konkrétně zaměřené informace k otázce reálně bezpečného návratu žalobce do země původu. Z obecně dostupných informací o Nigérii vyplývá, že bezpečnostní situace v zemi rozhodně příznivá a stabilní není, a proto bude zapotřebí vyhodnotit otázku návratu žalobce na opravdu časově i věcně aktuálních podkladech o Nigérii.

Za dané situace krajský soud rozhodnutí žalovaného s ohledem na dílčí důvodnost vznesených námitek ve smyslu nedostatečně zjištěného skutkového stavu s přihlédnutím k nestabilní bezpečnostní situaci v Nigérii zrušil pro vady řízení a věc tak vrátil žalovanému k dalšímu projednání (§ 78 odst. 1, odst. 4 a odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný doplní dokazování o aktuální informace týkající se reálné možnosti bezpečného návratu žalobce do země a o žádosti opětovně rozhodne. Odstranění, resp. doložení zjištěných vad vyžaduje zásadnější doplnění dokazování o cíleně zaměřené informace na situaci v Nigérii, pro které má správní orgán s ohledem na charakter svého působení rozsáhlejší možnosti nežli samotný soud.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Z části žalobou úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Ustanovený advokát požadoval odměnu za tři úkony právní služby a s tím související paušální odměnu. Konkrétně se jednalo o tyto úkony: a) převzetí a příprava zastoupení; b) doplnění žaloby a c) účast na jednání soudu dne 25.2.2011. Krajský soud proto ustanovenému advokátu přiznal odměnu za tři úkony právní služby ve výši 6.300,- Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 900,- Kč (§ 13 odst. téže vyhlášky), celkem 7.200,- Kč. Tato důvodně účtovaná odměna částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet zvolený advokátem.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.